

Fagkonsulentens nyhedsbrev nr. 8

Af Bent Fischer-Nielsen

Skriv kort om en mundtlig prøve

Der er i år et ultrakort spørgeskema for mundtlige censorer. Skriv kort, hvad der var godt og/eller mindre godt med en prøve, hvor du var mundtlig censor.

Det er vigtigt, at du udfylder skemaet én gang, så vi kan få et generelt indtryk af, hvordan det går med de mundtlige prøver. Jeg vil bringe resultatet til efteråret. Da formålet er det generelle indtryk, skal du ikke skrive navne i din besvarelse. Skemaet finder du på <https://www.e-survey.dk/cgi-bin/qwebcorporate.dll?idx=BMUAMN>

Noget helt andet er, hvis du vil klage over en bestemt eksamen jf.

Eksamensbekendtgørelsen. Så skal du skrive en indberetning til skolens rektor, gerne med kopi til mig.

Vejledninger justeres juli 2011

Der vil komme nogle ganske få justeringer af vejledningerne i samfundsfag i juli 2011. De vil stå med rødt, og på side 1 vil det være angivet, på hvilke sider der er sket ændringer. Baggrunden for de få justeringer er spørgsmål i løbet af året især vedr. eksamen, som giver anledning til svar og præciseringer, som jeg synes skal stå i vejledningen, således at alle kan se dem og har et fælles udgangspunkt. Så tjek lige vejledningen når du starter på det nye skoleår.

SamfundsCup finale 11. maj

Hvilke bud har vores elever på løsning af et samfundsproblem?

På www.samfundscup.dk har man kunnet tilmelde sin klasse til at deltage i et pilotprojekt i SamfundsCup. Fra syv gymnasier er udvalgt grupper, som deltager i finalen onsdag den 11. maj kl. 13-16 på Christiansborg.

Til finalen vil de syv grupper af elever præsentere deres bud på løsning af et selvvalgt samfundsproblem.

Derefter vil en dommerpanel formentlig bestående af Johanne Schmidt-Nielsen, Søren Pind og Morten Christensen (Mandag Morgen) udpege vinderne og overrække præmien på 10.000 kr. Måske vil undervisningsminister Troels Lund Poulsen også dukke op.

Alle er velkommen til at overvære finalen! Du har mulighed for at deltage med en klasse i SamfundsCup i næste skoleår. Se nærmere her i bladet og på www.fals.info.

Seks opgaver i september

Til de skriftlige prøver i maj og august er der i år udarbejdet tre ordinære opgaver og tre it-opgaver, i alt seks skriftlige opgaver. De vil formentlig i september blive sendt til alle skoler sammen med de øvrige skriftlige opgaver. Lav en aftale med kontoret, så de ikke "bliver væk".

Der bliver udarbejdet bedømmelsesvejledninger til de fire opgaver i maj, og de vil blive sendt til skolerne pr. mail, eller ligge på www.uvm.dk i eksamensperioden.

Talentudvikling: 12 pil op

Jeg skrev i sidste nummer af Samfundsfagsnyt, at man på min side på emu'en kunne se en præsentation om talentudvikling i samfundsfag. Bl.a. om hvordan vi kunne vejlede eleverne til en præstation til 12 pil op. Desværre var tegnet "pil op" gledet ud her i bladet, så der blot stod 12. Men ideen er altså, at man kan vejlede talentfulde elever til at få 12 pil op, hvis de fx anvender litteratur på universitetsniveau i en fremragende besvarelse (opgave, synopsis eller fremlæggelse). Eller hvis de i 1.g laver en fremragende besvarelse ud fra litteratur, vi normalt først bruger i 3.g.

Desuden er kontakt til forskere en god metode til at udfordre talenterne.

Kurser og konferencer

29/4. Udfordringer i en økonomisk krise. CBS, København.

12.-14/5. Demokrati og demokratisering. Aarhus Universitet. Talere: Francis Fukuyama, Fareed Zakaria m.fl. Se nærmere på www.fals.info!

31/8 og i uge 36. Uddannelse i Bæredygtig Udvikling.

7/9: KS-konference. Ny læreplan mm. Odense. Undervisningsministeriet.

8-9/9. Regionssekretærkursus i Horsens.

27/9, 28/9, 5/10 og 6/10: AT-konferencer.
Undervisningsministeriet.

10-11/11. Generalforsamlingskursus i Middelfart om EU mm. Spørg fagkonsulenten om de justerede læreplaner, mundtlige prøver, skriftlige opgaver med og uden it, srp, innovation mm.

Efterår 2011: Konferencer om talentudvikling og om SRP bl.a. om opgaveformuleringer.
Undervisningsministeriet

21-22/11. Fiskeripolitik. Samspil mellem samfundsfag, biologi og matematik.

I foråret 2011 vil der være udviklingskurser om Diskursanalyse og Elevaktiverende pædagogik i samfundsfag. Det vil føre frem til kurser herom og materiale på emu'en.

Hold selv øje med kurser på www.fals.info og med konferencer på www.uvm.dk.

SRP: Problemer og gode eksempler

Mange tak til censorerne for respons på SRP. Censorerne skriver, at der generelt er gode opgaveformuleringer i SRP med fint samspil mellem fagene!

Her vil jeg dog først fokusere på nogle af de problemer, der ifølge censorerne stadig er for nogle af opgaveformuleringerne:

- Opgaven er i realiteten enkeltfaglig på den måde, at den kunne være skrevet i det ene fag. Der fremgår ikke, hvordan de faglige mål opfyldes i begge fag. Opgaven er fx en ren historieopgave blot med inddragelse af ideologier. Opfyldelse af faglige mål i samfundsfag kan sikres ved at stille eksplicite krav om inddragelse af teorier og om en perspektivering til aktuelle samfundsforhold. Eller opgaven kan være en biologiopgave, hvor der nok skal inddrages aktuelle samfundsforhold, men hvor man ikke kan se, hvordan der skal opfyldes faglige mål i samfundsfag fx om anvendelse af teori og begreber.

- Opgaveformuleringerne er for korte og ufokuserede. Eleven kan skrive om alt muligt, og det er svært at vurdere opgaverne.
- Opgaveformuleringerne er for lange og for detaljerede. Hvert af de tre spørgsmål indeholder flere taksonomiske niveauer fx både redegørelse og diskussion og er så omfattende, at de hver for sig kunne udgøre en hel srp.
- I spørgsmål 3 kan elever blive bedt om at spå om fremtiden fx at diskutere mulige fremtidsscenerier. Det er meget svært for eleverne at gøre dette på et fagligt grundlag, og det bliver let til opgaver med "jeg tror..." og hvordan skal man vurdere elevens tro?

Når samfundsfag kobles med dansk/sprogfag, er det meget svært at opfylde faglige mål i samfundsfag, hvis der slet ikke sker en kobling til samfundsfaglig empiri, men alene en kobling mellem teori og fiktion. En del censorer klager over opgaveformuleringer, der alene kræver en kobling mellem teori og fiktion.

Tværfaglige krav med samfundsfag og dansk/sprogfag vil ofte være en kobling mellem teori og fiktion, og det giver et fint og frugtbart samspil mellem fagene. Men den samfundsfaglige empiri skal med på en eller anden måde, således at faglige mål i samfundsfag kan opfyldes. Der kan fx ske ved at vedlægge et bilag med statistik eller interviews, som skal inddrages, eller ved at bede eleven om selv at finde og inddrage empiri, som det sker til sidst i de følgende tre opgaveformuleringer:

Samfundsfag-dansk/engelsk

Social arv

1. Gør rede for begrebet social arv, idet du inddrager Pierre Bourdieus synspunkter.
2. Med udgangspunkt i ovenstående skal du analysere og fortolke Jakob Ejersbos 'Nordkraft'. Udvælg mindst to personer til nærmere behandling.
3. Diskuter hvorvidt samfundet kan forebygge social arv. Du skal inddrage såvel romanen som samfundsfaglige teorier og empiri.

Individets fortælling om sig selv i det senmoderne samfund

1. Redegør for Anthony Giddens teori om individets identitetsdannelse i det senmoderne samfund.
2. Analysér Claus Beck-Nielsens *Claus Beck-Nielsen (1963-2001) En biografi* (2003) med særlig henblik på, hvorledes Claus Beck-Nielsen problematiserer begrebet "identitet" og vores normative forestillinger om, hvad en identitet er.
3. Diskutér i hvor høj grad Claus Beck-Nielsens projekt kan bekræftes af Giddens teori om identitetsdannelse og af viden om udstødte i Danmark.

Identitetsdannelse og forbrug

Med udgangspunkt i en redegørelse for udvalgte sociologiske teorier, ønskes en karakteristik af det senmoderne samfund og det senmoderne individs vilkår og handlemåder.

Med udgangspunkt i ovenstående ønskes en analyse og fortolkning af Sophie Kinsellas *Shopaholic* med særlig henblik på sammenhængen mellem køn, forbrug og identitet.

Diskuter og vurder med udgangspunkt i ovenstående positive og negative aspekter ved det senmoderne samfund, samt hvilken holdning forfatteren har til disse i romanen. I denne diskussion skal du inddrage selvvalgt empirisk materiale.

Flere eksempler på opgaveformuleringer, som censorerne synes er gode:

Samfundsfag-matematik

Socioøkonomisk baggrund og politisk adfærd

1. Gør rede for nogle centrale træk ved de socioøkonomiske baggrundsfaktors indflydelse på politiske holdninger og vælgeradfærd, som de kendes fra den danske valgforskning.
2. Gør rede for relevante statistiske metoder, der kan anvendes til at måle sammenhængen mellem socioøkonomiske baggrundsfaktorer og politisk adfærd.
3. Undersøg med inddragelse af de beskrevne statistiske metoder eventuelle sammenhænge

mellem socioøkonomiske baggrundsfaktorer og politiske holdninger ved hjælp af materialet i Surveybank (surveybank.aau.dk).

4. Diskutér hvilke faktorer der i nutiden bedst forklarer vælgeradfærden.

Ulighed og ulighedsmål

Der ønskes:

En redegørelse for begreberne social ulighed og social mobilitet.

En undersøgelse af forskellige mål for social ulighed og social mobilitet.

Undersøgelsen skal indeholde en redegørelse for de matematiske principper, der indgår i de forskellige mål, og der skal indgå statistiske beregninger og figurer/diagrammer.

En diskussion af forskellige teorier om konsekvenserne af social ulighed.

Samfundsfag-engelsk

Obama

Der ønskes:

En retorisk analyse og fortolkning af Barack Obamas indsættelsestale, den 20. januar 2009.

En undersøgelse af det amerikanske politiske system med særlig fokus på fordelingen af magten og "checks and balances".

En analyse af i hvor stort et omfang det er lykkedes for Obama at få gennemført sine valgløfter i løbet af de første to år i præsidentembedet. Herunder skal du inddrage Obamas "State of the Union Speech", 27.

Januar 2010 (se bilag og <http://www.nytimes.com/2010/01/28/us/politics/28obama.ext.html>).

En vurdering af, hvorfor det har været så vanskeligt at få den af Obama ønskede lovgivning vedtaget i kongressen.

Redegør for teorier om identitetsdannelse i det senmoderne samfund, samt for tendenser inden for facebook med udgangspunkt i "The Language of Fakebook" og "Facebook Speak".

Undersøg engelsksprogede facebook sider med henblik på at afdække hvordan bl.a. sproget og statusopdateringer bidrager til identitetsdannelsen.

Diskuter hvorledes tendenser i det senmoderne samfund afspejler sig i de

processer for identitetsdannelse der kommer til udtryk på Facebook.

Eller diskuter sociale mediers betydning/konsekvenser for identitetsdannelsen i det senmoderne samfund." ["Eller" kan ikke anbefales. - BF]

Samfundsfag-biologi

1. Redegør for forskellige biologiske forklaringer på fedme og hvordan fedme kan måles
2. Undersøg sammenhængen mellem fedme og social baggrund, og angiv sociologiske forklaringer på fedme
3. Vurder hvordan forskellige livsstilsændringer kan påvirke kroppens energibalance
4. Diskuter og vurder hvilken interesse samfundet har i at bekæmpe fedme og hvilke muligheder der er for at bryde udviklingen

26.04.2011

Bent Fischer-Nielsen